

ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ

ਅਫਸੀਆਂ 1:7-12

‘ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਨੂੰ ਨਿਸਤਾਰਾ ਅਰਥਾਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮਾਫੀ ਉਹ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਧਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ’ (ਅਫਸੀਆਂ 1:7)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਲਹੂ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ, ‘ਪਵਿੱਤਰ ਖਾਮੋਸ਼ੀਆਂ’ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਛਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ‘ਅਤਿ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਹੀ ਹੈ! ਤਾਂ ਵੀ ਅੱਜ ਲੋਕ ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਤੋਂ ਭੈਭੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਤਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਖਿਆਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 13:8)। ਸਲੀਬ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖੀ ਕੀਤਾ, ਇਹੀ ਉਹੀ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਜਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 3:16)। ਸੁਰਗ ਦੀ ਬਿਓਲੋਜੀ ਮਸੀਹ-ਕੇਂਦਰਤ ਅਤੇ ਲਹੂ-ਕੇਂਦਰਤ ਹੈ।

ਪਾਪ ਦਾ ਕੇਂਦਰ

ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਆਧੁਨਿਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਐਨੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਹੀਂ ਲੜਦੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ। ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆ ਗਈ?’ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਪਾਪ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਪਾਪਪੁਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 7:13)। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਪਾਪ ਰਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਪਾਪ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਹੀਨ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਪਾਪ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਵੀ

ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਇਹ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

ਪਾਪ ਦਾ ਡੰਗ ਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਡੰਗ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:56)। ਪਾਪ ਦੀ ਮਾਫੀ ਸਿਰਫ਼ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਪ ਦੀ ਮਾਫੀ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)। ਸ਼ਰਾ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਭਾਵ ਪਾਪ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤਕ ਪੁਚਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਉਸਤਾਦ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:22-29; ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 15:4; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:11)।

ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਮੂਸਾ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਪੁਰਾਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਲਦਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਾਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:4)। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15:8-11) ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਲਹੂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨੇ ‘ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ’ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਲਿਖਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਾਰਿਆ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:1-4)।

ਯਿਸੂ ਦਾ ਸਿੱਧ ਲਹੂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:14-21), ਸਾਨੂੰ ਧੋਂਦਾ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5; 7:14), ਸਾਨੂੰ ਛੁਡਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7; 1 ਪਤਰਸ 1:18, 19), ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7), ਸਾਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 5:8, 9), ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:10; 13:12), ਸਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:2), ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:13-16; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:20) ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 12:11)। ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਅਮਲ, ਇਤਿਹਾਸਕ, ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹਾਂ, ‘ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਲੇਲਾ ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਦਾ ਪਾਪ ਚੁੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!’ (ਯੂਹੰਨਾ 1:29, 36)।

ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਨਾਲ; ਮੱਤੀ 26:26-28; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:25, 26; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13:20)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਚ ਹੈ। ਜਦ ਵਚਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ। ਹਾਬਿਲ ਦਾ ਲਹੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 4:2-12; ਮੱਤੀ 23:35; ਲੂਕਾ 11:51)। ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਹਾਬਿਲ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲੋਂ ਬੇਹਤਰ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12:24)। ਲਹੂ ਦੀ ‘ਸੁਣੋ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:11-22)।

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ

20:28; ਅਫਸੀਆਂ 5:25-28)। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਅਧੀਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਾਪ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਲਹੂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਲਈ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਔਗੇ ਪਾ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨੇ ਇਕ ਜਲਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ।

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਨ ਲਹੂ ਵਿਚ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ 17:11, 14)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5)। ਉਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿ ਸਕੀਏ (1 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:10)।

ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਹਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨਾ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28)। ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਕਮੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਸੀਆ ਅਜੇ ਵੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਜਮਾਤ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲਹੂ ਦਾ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਭੋਜ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:42; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:16-21; 11:24-30)। ਇੱਕੋ ਰਾਹ, ਇੱਕੋ ਦੇਹ (ਕਲੀਸੀਆ), ਇੱਕੋ ਰੋਟੀ, ਇੱਕੋ ਲਹੂ, ਇੱਕੋ ਭੋਜ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਲਹੂ ਸਲੀਬ ਦਾ ਫਲ ਅਤੇ ਅਸੀਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਭੋਜ ਉਹਦੇ ਆਉਣ ਤਕ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:26)।

ਅਸੀਂ ਗ੍ਰੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 6:1-5; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27; ਕੁਲੋਸੀਆਂ 2:12)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਲਹੂ ਤਿੰਨ ਹਨ ਜੋ ਧਰਤੀ ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:3-8)। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦੇ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਲਹੂ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦਾ ਹੱਕ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਬਗੈਰ ਲਹੂ ਦੇ, ਬਗੈਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ, ਬਗੈਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ, ਬਗੈਰ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਦੇ, ਅਤੇ ਬਗੈਰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ, ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

*ਸਲੀਬ ...
ਹੋਰ ਰਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ!*